

DET KONGELIGE
UTDANNINGS- OG FORSKNINGSDEPARTEMENT

FINANSDEPARTEMENTET

11. SEP. 2003

~~Saksnr.~~ 0213524 - 68

Arkivnr

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Deres ref	Deres dato	Vår ref	Dato
02/3425 C AKF/AIM/SBP	30.05.03	2003/05845	09.09.03

Revidert regelverk for økonomistyring i staten - høringsutkast

Utdannings- og forskningsdepartementet viser til Finansdepartementets brev av 30. mai 2003 vedlagt utkast til revidert regelverk for økonomistyring i staten.

Ovennevnte utkast har vært forelagt våre underliggende virksomheter til uttalelse. Vi vedlegger og viser til besvarelsene fra de institusjonene som har kommentert utkastet.

Vi har merket oss at hovedmålsettingen med revisjonen av økonomiregelverket har vært videreutvikling, forenkling, samt desentralisering og virksomhetstilpasning basert på egenart, risiko og vesentlighet. Vi er for vår del i all hovedsak positiv til det foreliggende utkast til regelverk og avveiningen mellom reglement, bestemmelser og veiledninger.

Departementet har ingen merknader til strukturen i og omfanget av regelverket. Vi mener at det nå har fått en form og et innhold som er tilfredsstillende. Vi har imidlertid noen merknader til enkelte av reglene både i reglementet og i bestemmelsene.

Når det gjelder bestemmelsene, vil vi bemerke at det kan virke noe upresist og ikke like lett å se omfanget av, når det flere steder vises til gjeldende regelverk. Vi ber derfor om at Finansdepartement ser på muligheten av å lage en form for henvisninger til dette regelverket.

Reglementet

Paragraf 2

Når det gjelder reglementets virkeområde fastsettes det i dets § 2 bokstav a) at reglementet gjelder for aktivitetene i statlige forvaltningsorganer. Vi vil peke på at en rekke aktiviteter ved institusjonene i vårt forvaltningsområde er regulert av annet lov- og regelverk, og at bestemmelsen slik den er formulert i utkastet er for omfattende. Under henvisning til dette antar vi at bestemmelsen i bokstav a) bør begrenses til å angi hvilke virksomheter som omfattes av reglementet. Vi foreslår derfor at det i bokstav a) i § 2 bestemmes at reglementet gjelder for statlige forvaltningsorganer (aktiviteter tas ut)

Paragraf 9

Paragraf 9 i utkastet omhandler planlegging, gjennomføring og oppfølging av mål og resultatkrav, og det bestemmes hvilke tiltak den enkelte virksomhet skal gjennomføre. Vi er i tvil om det er hensiktsmessig at det i reglementet fastsettes hvilke tiltak virksomhetene skal gjennomføre. Vi vil derfor under henvisning til utkastets § 14, bokstav a) tilrå at bestemmelsen begrenses til å til å fastsette at virksomhetene innenfor sitt ansvarsområde skal sikre at fastsatte mål og resultatkrav i forbindelse med tildelingen ressurser oppnås på effektiv måte, og at virksomhetene utformer planer med kort og langsiktig perspektiv.

Paragraf 10

Vi antar at § 10 i reglementet kan forenkles ved at andre ledd begrenses til å fastsette at virksomhetene innenfor gjeldende fullmakter skal forvalte statens eierinteresser i samsvar med overordnede prinsipper for god eierstyring, og at de øvrige elementene i andre ledd behandles i bestemmelsene, f. eks. som et eget punkt i kapittel 1 i bestemmelsene. Vi viser til at forvaltning av eierposisjoner i utgangspunktet er vedkommende departements ansvar selv om den praktiske gjennomføring er delegert til en institusjon.

Bestemmelsene

Punkt 2.3 og punkt 2.4

Bestemmelsenes punkter 2.3 og 2.4 omhandler den interne styringsprosessen i virksomhetene og den interne kontrollen. Begge punktene er forholdsvis detaljerte og de inneholder begge en bestemmelse om utgiftskontroll, jf. punkt 2.3.2 bokstav d) og punkt 2.4 bokstav c). Etter vårt skjønn er dette et forhold som bør reguleres i punkt 2.4.

Punkt 3.3.3.1

I Finansdepartementets høringsbrev 30. mai 2003, jf. punkt 1, legges det opp til at flere rundskriv skal oppheves når revidert regelverk trer i kraft, herunder rundskriv R-11/98 om økonomiregelverkets rekkevidde overfor statlige virksomheter som har fått unntak fra bruttoprinsippet. Etter vår mening bør reglene i bestemmelsenes punkt 3.3.3.1 suppleres med de nødvendige særlige regler for virksomheter med slik fullmakt. Vi

viser til det som er anført fra flere av institusjonene om dette. Vi viser også til at vi i samråd med Riksrevisjonen har utarbeidet retningslinjer for årsregnskap m.v. for institusjoner som har fått unntak fra bruttoprinsippet og kontantprinsippet.

Punkt 3.5.5

I bestemmelsenes punkt 3.5.5 fastsettes det at midler institusjonene forvalter på vegne av internasjonale organisasjoner (koordinator-funksjon) skal settes inn på virksomhetens oppgjørskonto i Norges Bank. Universitetet i Tromsø og Høgskolen i Stavanger anfører at en slik ordning vil eksponere institusjonene for valutarisiko og at enkelte sammenhenger står overfor krav om at slike skal plasseres på egen konto. Vi legger til grunn at slike midler fortsatt bør kunne plasseres på egne konti utenfor konsernkontoordningen eller plasseres på egne valutakonti Norges Bank.

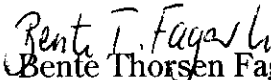
Vi har videre en del mindre merknader til bestemmelsene:

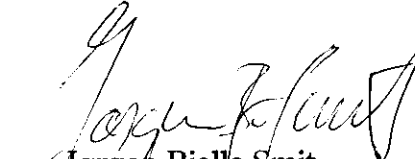
- Punkt 1.5.2 I dette punktet er begrepet "målforskyvning" benyttet. Begrepet kan virke uklart og bør trolig presiseres.
- Punkt 2.5.2.2.a Dette punktet bør også omfatte lønn og andre oppgavepliktige ytelser slik at det følger strukturen i kapittel 5
- Punkt 2.5.2.2.d Vi forslår at uttrykket "påføring" byttes ut med "påføre kontering".
- Punkt 3.2.1.a "ubrukte midler ved årets slutt" foreslås endret til "forrige års ubrukte midler"
- Punkt 3.3.2.1 "konti i Norges Bank" bør presiseres å gjelde "oppgjørskonti i Norges Bank"
- Punkt 3.4.3.1 UFD har et klart behov for å benytte melding for en del av sine tilskuddsutbetalinger, særlig til kommuner og fylkeskommuner. I praksis viser deg seg at disse virksomhetene ofte har problemer med å koble informasjon i tilsagnsbrev og selve utbetalingen. Utbetalinger uten melding resulterer derfor ofte i en rekke unødige henvendelser til departementet om hva utbetalingen gjelder.
- Punkt 3.4.3.3 I siste avsnitt bør det trolig forklares noe nærmere hva oppheving av autorisasjon innebærer.
- Punkt 3.4.3.4 Uttrykket "kontroll mot overføringen i bank" bør presiseres nærmere hvordan kontrollen gjennomføres
- Punkt 4.4.3 I dette punktet er begrepet "tilordningskoder" benyttet. Begrepet kan virke uklart og bør trolig presiseres

- Punkt 4.4.8.1.a Vi antar at dette kun gjelder rapporteringen ved årets slutt. Det vil være hensiktsmessig å presisere dette.
- Punkt 4.4.8.2 Utover det som er listet opp foreslår vi følgende tillegg:
Dokumentasjon av beregningsgrunnlag, beregningsmåter og beregningsresultat for hjelpesystemer som genererer utbetalingstransaksjoner til regnskapssystemet
- Punkt 6.2.1.2 Det bør presiseres hvem de nevnte bestemmelsene skal fastsettes for, dvs om de rettes mot tilskuddsforvalter eller mot publikum og potensielle tilskuddsmottakere generelt.
Vi ber også om en presisering av følgende: "Noen av bestemmelsene vil ha karakter av forskrift i henhold til forvaltningsloven § 2 c. Dette gjelder: (etterfulgt av en strekpunktliste)"er å forstå som skal-krav: med andre ord: Er det slik at regler som faller inn under de kriterier som listes opp i strekpunktene skal fastsettes i forskrift ?
- Punkt 6.2.2.4 Formuleringen " Når tilskuddet fordeles på flere nivåer innenfor en organisasjon, må departementet ha vurdert om det sentrale leddet i organisasjonen skal stå som tilskuddsforvalter eller tilskuddsmottaker." bør trolig utdypes noe i selve regelverket eller i en veiledning til regelverket.
- Punkt 6.3.8.1 Vi foreslår nytt strekpunkt: - dokumentasjon av beregningsresultater for tilskuddsstørrelsene

Når det gjelder den omtalte begrepslisten med forklaringer av spesielt nye begreper og begreper med endret innhold, antar vi at dette dokumentet vil bli svært nyttig. Vi vil derfor foreslå at det trykkes som vedlegg til selve økonomiregelverket.

Med hilsen

Bente Thorsen Fagerli e.f.
avdelingsdirektør

Jørgen Bjelle Smit
Avdelingsdirektør

Vedlegg

UNIVERSITETET I OSLO

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

dat 25

UFD	
Saksnr. 200305845	Universitetsdirektøren
Arkivkode: 008	Postboks 1072 Blindern N-0316 Oslo

Saksnr: 03/6309
Saksbehandler: Marianne Løken, 22 85 61 37
e-post: marianne.loken@admin.uio.no

Administrasjonsbygningen 9 etg.

Telefon: +47 22 85 63 01
Telefaks: +47 22 85 44 42

25. august 2003

Revidert regelverk for økonomistyring i staten – høring

Vi viser til departementets høringsbrev av 27. juni 2003. Universitetet i Oslo betrakter forslagene i utkastet til revidert økonomiregelverk som fornuftige. Endringene innebærer en klar forenkling av reglene og bestemmelsene er mindre detaljerte enn tidligere, de fokuserer på absolutte krav og gir den enkelte virksomhet mulighet til å tilpasse egen styring og kontroll. UiO ser positivt på at Finansdepartementet har til hensikt å utarbeide veiledningsmateriell som vil supplere regelverket.

Vi støtter endringene i regelverket som innebærer at begrepet anvisningsmyndighet forsvinner og at anvisningskontrollen legges til bestillingstidspunktet hos person med budsjett disponeringsmyndighet, men ser at dette gir oss utfordringer som må løses internt.

Når det gjelder bestemmelsene som omhandler elektroniske prosesser (bestemmelsenes kapittel 4.3.7 og høringsbrevets 6.4.4) ber vi om at det vurderes å ta inn bestemmelser knyttet til bruk av kredittkortordning (gjelder både organisasjons- og personnivå).

Utover dette har UiO ingen merknader til utkastet til revidert økonomiregelverk.

Med hilsen

Inger Stray Lien
kst. universitetsdirektør

FOR Stein Helgesen
økonomidirektør

Bergen, 26. august 2003

Saksnr.: 03/4160/A/rps

Saksbeh.: Rolf Petter Søvik
e-post:

Det kongelige utdannings- og forskningsdepartement
Universitetes- og høyskoleavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

REVIDERT REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN - HØRING

Vi viser til brev av 27. juni 2003 med oversendelse av utkast til revidert regelverk for økonomistyring i staten og med tillegg av bestemmelser.

Universitetet i Bergen (UiB) er meget fornøyd med at økonomireglementet blir forenklet. Det gir oss større frihet til å organisere vår egen økonomiforvaltning så lenge den overordnede styringen overholdes, og forutsatt at det opprettholdes forsvarlige kontrollrutiner og at UiB som institusjon utfører de oppgaver UiB er satt til å gjøre. Det er meget positivt at det gjennom nytt regelverk tas sikte på å tilpasse statlig økonomistyring den virkelighet som vi nå forholder oss til. I det store og det hele er det derfor grunn til å applaudere de endringene som er foreslått. Motivasjonen for endringene er flere, men det er grunn til å trekke frem den teknologiske utviklingen og mulighetene til større bruk av IKT på en sikker måte.

Vi merker oss ellers følgende områder der det er foreslått endringer:

- Formål og virkeområder er tydeliggjort
- Økonomiforvaltningen skal i større grad tilpasses den enkelte virksomhets særegenheter
- Reglementet krever at alle virksomheter skal etablere intern kontroll, og begrepet intern kontroll utvides til å omfatte mer enn økonomi
- Reglementet åpner for å velge private eller andre statlige tjenesteytere til integrerte lønns- og økonomitjenester.
- Reglementet gir forenklinger i prosessen knyttet til betalingsformidling
- Reglementet gir mulighet for bruk av elektronisk melding ved lønnsavregning
- Reglementet åpner for bruk av kredittkort, det har lenge vært etterspurt ved vår institusjon.

Når det gjelder budsjett disponeringsmyndigheten (2.5.2.1) oppfatter vi reglementet som noe uklart. Vi merker oss forslaget om en forenkling til at det kun er to som må godkjenne en transaksjon, og at det innføres fleksibilitet knyttet til kontrollrutiner for inntekts- og utgiftstransaksjoner. Vår usikkerhet gjelder delegering av budsjett disponeringsmyndighet. Når det i bestemmelsene snakkes om å delegere deler av budsjett disponeringsmyndigheten, som bestilling og kontroll, hvem skal da signere? Vi tolker det nye reglementet slik at en

person med budsjett disponeringsmyndighet kan delegere ikke bare hele myndigheten, men deler av de oppgaver og handlinger som ligger til budsjett disponeringsmyndigheten. Vedkommende som har fått delegert myndighet har rett til å signere for utgiftstransaksjonen.

Vi merker oss også at den som skal attestere får en utvidet rolle og skal bla. bekrefte at anvisningen er korrekt.

Når det gjelder pkt 5.2 Lønn og oppgavepliktige ytelser, mener vi det bør være en person som utfører en attestasjonsrolle på lik linje med attestasjonskontroll beskrevet under pkt 2.5.2.2. I store organisasjoner vil lønnskontor være så langt fra brukerne at de ikke har mulighet til å kontrollere riktighet av utbetalingsgrunnlaget.

Når det gjelder lønnsbilag gir bestemmelsene pkt 5.2.4 grunnlag for bruk av elektronisk melding ved lønnsanvisning. Gjelder denne også for bilag med dokumentasjonskrav eks. reiseregninger? Vi tolker bestemmelsene slik at bekreftelse av fremlagt dokumentasjon kan ivaretas ved elektronisk attestasjonskontroll.

Universitetet i Bergen ser frem til vedtak om nytt Reglement for økonomistyring i staten og Bestemmelser om statlig økonomistyring.

Kåre Rommetveit
Universitetsdirektør

Kjell Bernstrøm
Personal- og økonomidirektør

200305845 19 008

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Saksbehandler
Ola Johs. Amdal
Telefon +47 73 59 53 55
E-post ola.amdal@adm.ntnu.no

Vår dato:
26.08.2003

Vår ref.:
2003/763/120/oja

Deres dato:
27.06.2003

Deres ref.:
200305845

Revidert regelverk for økonomistyring i staten – høringsuttalelse fra NTNU

NTNU konstaterer at utkastet til regelverket med dets vekt på resultater og måloppnåelse og på intern kontroll i stor grad dreier seg om virksomhetsstyring, og at økonomistyring slik betegnelsen benyttes i regelverket må tolkes vidt. Det foreslåtte regelverket vil stille krav til kontroll og invitere til bedre virksomhetsstyring. Samtidig legger forslaget, som påpekt i høringsbrevet fra Finansdepartementet, opp til at den enkelte virksomhet får stor frihet til å tilpasse styring og kontroll til virksomhetens egenart. Det er viktig at denne friheten ikke innskrenkes unødige i de underliggende instruksjoner som skal fastsettes i henhold til reglement og bestemmelser.

NTNU konstaterer også at regelverket i liten grad behandler regnskapsprinsipper og vurderingsproblemer knyttet til periodisering, tapsvurdering og lignende. Virksomhetene vil dermed fortsatt ikke ha klare retningslinjer å forholde seg til innen disse områdene. Regelverket omtaler riktignok behandling av inntekter, men er for øvrig i språkbruk og bestemmelser nokså ensidig fokusert på disponering av statlige bevilgninger og tar lite hensyn til at såkalt eksternt finansiert virksomhet utgjør en stor del av totalomsetningen for mange virksomheter.

I henhold til § 20 i reglementet opprettholdes ordningen med staten som selvassurandør. Ettersom staten ikke har etablert noen sentral forsikringsordning innebærer dette i praksis at den enkelte virksomhet og ved store virksomheter at den enkelte driftsenhet er selvassurandør i de fleste tilfeller. Det generelle forbudet mot å tegne forsikring medfører usikkerhet knyttet til virksomhetenes aktiviteter og da ikke minst eksternt finansiert virksomhet.

Vi ber derfor om at det gis langt større mulighet til å tegne forsikring enn med dagens praktisering av unntaksbestemmelsen i reglementet. Den enkelte virksomhet bør ut fra egen vurdering gis anledning til å tegne forsikring knyttet til blant annet utstyr, reiser og ansvar.

I omtalen av å stille bevilgninger til disposisjon benyttes betegnelsen brev (tildelingsbrev, egne brev). Slike tildelinger må nødvendigvis dokumenteres, men behøver ikke utformes som brev. Vi anbefaler derfor en mer generell betegnelse som f. eks. dokument.

I bestemmelsene punkt 1.5.1 omtales årsrapport til departementet og årsmelding. Det er viktig at det klargjøres hva som legges i disse begrepene innenfor universitets- og høgskolesektoren, jfr kravene til utforming av budsjettdokumentet.

Vi har merket oss at kontrollen med økonomiske disposisjoner er vesentlig endret i forhold til dagens regelverk. Begrepet anvisning er gått ut og kontrollfunksjonen knyttet til utbetalinger er knyttet til utøvelse av budsjettdisponeringsmyndighet og attestasjon. De nye bestemmelsene er ikke umiddelbart lett tilgjengelige, men synes å medføre en stor omlegging av rutiner i forhold til dagens praksis. Attestasjon synes å bli en viktigere funksjon enn nå, og det er uklart om den som attesterer må ha delegert fullmakt til utøvelse av denne funksjonen. Det er også en viss uoverensstemmelse mellom omtalen av attestasjon i bestemmelsene punkt 2.5.2 og punkt 5.3.5. I henhold til punkt 5.3.5 skal den som attesterer sikre at det foreligger bekreftelse fra en person med budsjettdisponeringsmyndighet. Dette er et meget vesentlig punkt som ikke er tatt med i punkt 2.5.2.

I følge høringsbrevet fra Finansdepartementet skal *R-11/1998 Økonomiregelverkets rekkevidde overfor statlige virksomheter som har unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet* oppheves. Bestemmelsene fra Finansdepartementet synes imidlertid i hovedsak å være basert på bruttoprinsippet og vi kan ikke se at de spesielle regler som nå gjelder og fortsatt bør gjelde for virksomheter med unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet i tilstrekkelig grad er innarbeidet i regelverket. Et eksempel er omtalen av årsregnskap i siste avsnitt i punkt 3.2.3.

Kapittel 4 inneholder til dels svært detaljerte bestemmelser og vi stiller spørsmål ved om dette er hensiktsmessig. Vi har spesielt merket oss de svært detaljerte krav til innholdet i og utformingen av obligatoriske rapporter i punkt 4.4.3. Disse bestemmelsene bør gjøres mer generelle slik at den detaljerte spesifisering reduseres vesentlig.

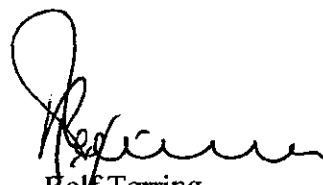
I punkt 5.2.4 er avsnittet om avstemming uklart. Vi anbefaler at første periode endres til: "Det skal foretas en periodisk spesifisering av bokførte lønnsoppgavepliktige ytelser pr. konto, som skal avstemmes mot tilsvarende beløp som skal innberettes."

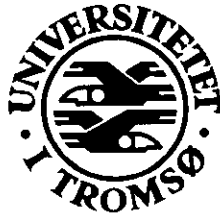
I punkt 5.4.2 avsnitt Utstedelse av faktura står følgende: "*Ved utstedelse av faktura må det kontrolleres at fakturajournal eller tilsvarende er i samsvar med fastsatte krav. Kontrollen må sikre samsvar mellom faktura og kravgrunnlag. Kontrollen kan utføres av systemet.*" For økonomisystemer som har integrert kunderskontro bør det være tilstrekkelig at det foretas kontroll av faktura mot fakturagrunnlag.

I andre avsnitt i punkt 5.4.3 står det innledningsvis: "Dersom det er lite sannsynlig at et krav vil bli gjort opp, dvs. at det foreligger et forventet tap, skal kravet føres ut av reskontro og regnskapet." Vi regner med at dette innebærer at det regnskapsmessig kan konstateres et tap som kan kostnadsføres før gjeldende foreldelsesfrister er utløpt.

Med vennlig hilsen

Vigdis Moe Skarstein

Rolf Tørring
fung. økonomidirektør

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 200303919-2/VNY/120

Dato: 01.09.2003

HØRING - REVIDERT REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN

Vi viser til brev av 27.06.03 vedrørende høring om revidert regelverk for økonomistyring i staten.

Universitetet i Tromsø vil i denne høringsuttalelsen bare omtale foreslåtte endringer som er relevant for universitetets økonomistyring, og uttalelsen vil derfor ikke berøre kapitlene 6–8 i bestemmelsene.

Universitetet er gjennomgående positiv til utkastet til revidert regelverk. Regelverket er forenklet gjennom en bedre struktur og oppbygging. Omfanget er redusert ved at regelverket konsentrerer seg om grunnleggende og absolutte krav, og at det i mindre grad inneholder detaljerte bestemmelser, beskrivende tekst, anbefalinger og gjentakelser. Revidert regelverk er også bedre tilpasset bruk av ny teknologi, som f.eks. elektroniske løsninger for fakturahåndtering. Videre åpner regelverket for mer fleksibilitet i styring, oppfølging, kontroll og forvaltning gjennom at dette kan tilpasses virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet.

Det er også positivt at regelverket følges opp med veiledningsmateriell, metodedokumenter og eksempler på god praksis. Dette vil være med på å styrke og utvikle økonomistyringen for statlige virksomheter. Ved utarbeidelsen av dette materialet blir det imidlertid viktig at dette ikke tar form av krav til virksomhetene, men at det er en veiledning og forslag til god praksis. Etter vår oppfatning går ikke de foreslåtte endringene ut over kravene til sikkerhet i bokføringen eller økonomistyringen.

Selv om universitetet samlet sett er positiv til de foreslåtte endringene, vil vi også gi noen nærmere kommentarer til utkastet til revidert regelverk.

I følge pkt. 1.5.1 skal virksomheten utarbeide en årsrapport som skal relateres til krav i tildelingsbrevet samt inneholde annen relevant informasjon for departementets styring. Vi antar at denne årsrapporten ikke er et krav om ekstra rapportering utover rapporteringen av mål og resultater i det årlige budsjettokumentet.

Resultatbegrepet utvides til også å omfatte innsatsfaktorer. Dette medfører en utvanning av resultatbegrepet som kan virke uheldig. Etter vår oppfatning bør det skilles mellom

UNIVERSITETSDIREKTØREN

Økonomiavdelinga

Universitetet i Tromsø, No-9037 Tromsø, tlf 77 64 40 00, e-post postmottak@uit.no vev www.uit.no
Førstekonsulent Vidar Nyheim, tlf 77 64 64 95, faks 77 64 49 00, e-post vidar.nyheim@adm.uit.no

innsatsfaktorer og resultater. Det vil i mange sammenhenger likevel ikke være uvesentlig å rapportere innsatsfaktorer, f.eks. ved mangel på gode resultatindikatorer.

Det legges opp til at virksomhetene selv skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater, jf. pkt. 2.6. For oss er nødvendigheten av en egen intern evaluering noe uklar. Behovet for evaluering ivaretas i forbindelse med departementets styring av virksomheter. Her kan departementet som oppdragsgiver gjennomføre evalueringer innenfor eget ansvarsområde, jf. pkt. 1.5.3. I tillegg kommer Riksrevisjonens regnskaps- og forvaltningsrevisjon. Det er vår oppfatning at behovet for en intern evaluering kan ivaretas av aktiviteter i forbindelse med virksomhetens interne kontroll. Her bør virksomheten kunne bruke eksterne fagmiljøer i den grad dette er hensiktsmessig.

For kontroll av utgifts- og inntektstransaksjoner skjer det en omlegging der gjeldende "anvisningsmyndighet" knyttes opp til tidspunktet for inngåelse av en økonomisk forpliktelse, og betegnes budsjett disponeringsmyndighet. Attestasjon beholdes omtrent som i dag. Etter vår oppfatning blir kontrollen av budsjettmessig dekning m.m. mer reell når dette knyttes til tidspunktet for når en økonomisk forpliktelse inngås.

Omtalen av budsjett disponeringsmyndighet og attestasjon knyttes i kapittelinnvidlingen til transaksjonskontroll av utgifter. Selv om det er krav om transaksjonskontroll av inntekter, brukes det ikke tilsvarende begreper. Kontroll ved bokføring knyttes også til utgifter, og det er uklart hvorvidt dette også skal skje for inntekter. Her bør regelverket presiseres.

I gjeldende regelverk omfatter anvisningen en kontroll av at utbetalingsgrunnlaget er attestert på en korrekt måte. Rekkefølgen for dette er noe uklar i forslaget til revidert regelverk, og det legges opp til en viss fleksibilitet i forhold til når i transaksjonskjeden utøvelsen av budsjett disponeringsmyndigheten skriftlig skal dokumenteres. Ved bokføring skal det foretas en kontroll av at begge disse transaksjonskontrollene er dokumentert. I pkt. 2.5.2.2 *Attestasjonskontroll* nevnes det ikke direkte at attestasjon er en kontroll av budsjett disponeringsmyndigheten, mens i pkt. 5.3.5 *Fakturabehandling* omfatter attestasjon en kontroll av at budsjett disponeringsmyndigheten er bekreftet. Det bør gå klart frem av regelverket hva de enkelte kontrollene innebærer, og om det er en bestemt rekkefølge kontrollene skal foretas i. For øvrig er det positivt at kontrollaktivitetene til den som bokfører formaliseres i revidert regelverk.

Budsjett disponeringsmyndigheten gis et mer omfattende innhold enn gjeldende "anvisningsmyndighet" i og med at budsjett disponeringsmyndigheten også omfatter kontroll med at disposisjonen er i overensstemmelse med gjeldende regelverk for lønn, innkjøp m.m. I dagens regelverk er kontrollen knyttet til gjeldende regelverk tillagt attestasjon. Det kan være hensiktsmessig å legge ansvaret for oppfølging av lønns- og innkjøpsregelverket til budsjett disponeringsmyndigheten, men vi ser også noen ulemper. I etterkant av attestasjon utføres det i dag en samlet kontroll av transaksjonen i forbindelse med anvisningen, og det er uklart hvordan denne kontrollen ivaretas i forslaget til revidert regelverk. Dette henger også sammen med uklarheter med hensyn til rekkefølgen for transaksjonskontrollene. Det kan videre virke noe uheldig at budsjett disponeringsmyndigheten og attestasjon kan utføres av samme person for små beløp, jf. pkt. 2.5.2.2.

I pkt. 5.2 *Lønn og oppgavepliktige ytelser* heter det at avtale om tilsetting skal inngås av en person med budsjett disponeringsmyndighet. Videre kan fastsettelse av lønn ved tilsetting bare foretas dersom det foreligger budsjettmessig dekning. Lønnsfastsettelsen er en del av tilsettingen, og kontrollen av den budsjettmessige dekningen må skje ved tilsetting. Det virker derfor unødvendig med en slik formulering i forslaget til revidert regelverk.

I gjeldende regelverk skal kontrollen av resultatet av lønnsberegningen dokumenteres ved påføring av attestasjon og anvisning. Forslaget til revidert reglement er uklart vedrørende kontrollnivåene og hvordan kontrollene skal dokumenteres. Det nevnes for eksempel at lønnsberegningens bekreftelse skal attesteres uten at det er et eksplisitt krav til påføring av budsjett disponeringsmyndigheten, og dette kan synes uheldig.

Ved beregning av lønn og oppgavepliktige ytelser skal det produseres et lønnsforslag som danner grunnlag for ulike kontrollaktiviteter før endelig lønnsbekreftelse kan skje. Eventuelle feil skal korrigeres, og det er et krav om at nytt lønnsforslag skal produseres. Dette er ikke mulig i vårt lønnsystem i dag, og vi er derfor usikre på hvordan vi skal oppfatte kravet.

I pkt. 3.5.5. *Forvaltning av midler for private og internasjonale organisasjoner* stilles det krav om at slike midler skal inngå på virksomhetens oppgjørskonto i Norges bank. Vi vil her minne om at Universitetet er koordinator for betydelige beløp som skal videregittes til både nasjonale og internasjonale samarbeidspartnere. Kravet om at midlene skal inngå på vår oppgjørskonto vil påføre universitetet en vesentlig valutarisiko. Vi vil være ansvarlig både overfor oppdragsgiver og våre samarbeidspartnere for endringer i valutakursene. Innenfor dagens regelverk har universitetet fått godkjenning av departementet for bruk av en valutakonto til dette formålet, og på denne måten har vi unngått risikoen knyttet til svingninger i valutakursene.

For oppbevaring av regnskapsmaterieil heter det i gjeldende regelverk at originalt regnskapsmaterieil på papir kan erstattes ved overføring av regnskapsinformasjon til andre media. Originalt regnskapsbilag på papir skal i så tilfelle oppbevares i 3 år og 6 måneder etter regnskapsårets utløp. I forslaget til revidert reglement gjøres en firedeling med hensyn til oppbevaring av regnskapsmateriale, men det er noe uklart hvilke krav som stilles til lagringsmedium og oppbevaring av for regnskapsmaterieil i papirformat som også eksisterer elektronisk.

I utkastet til revidert regelverk brukes det en del begreper som virker uklare med hensyn til innhold eller betydning. Det gis for eksempel ikke noen oversikt over hva som er obligatoriske rapporter eller hva som regnes som små beløp i forbindelse med at samme person utfører attestasjon og budsjett disponeringsmyndighet. Vi regner med at dette vil bli nærmere presisert i veiledningsmaterieil m.m.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Håvard Bekkelund
personal- og økonomidirektør

Utdannings- og forskningsdepartementet
Universitets- og høyskoleavdelingen
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

200305845 24 008

Deres ref.
200305845

Vår avd.
Plan- og
økonomiavdelingen

vår ref.
ihk

Vår dato
27.08.2003

Revidert regelverk for økonomistyring i staten - høringsuttalelse

Det vises til brev fra Utdannings- og forskningsdepartementet av 27.06.2003 om høring på revidert regelverk for økonomistyring i staten.

Norges idrettshøgskole har gjennomgått Finansdepartementets høringsutkast, og er generelt positiv til at det nye regelverket innebærer en forenkling av regler og bestemmelser og en mulighet for rasjonalisering av høgskolens rutiner. Vi stiller oss også positiv til den desentralisering det legges opp til ved at den enkelte virksomhet nå i større grad selv er ansvarlig for etablering av styringssystemer og kontroller.

Samtidig ser vi at det vil kreve mye av den enkelte virksomhet når denne skal etablere hensiktsmessige styringsparametere, måle effektivitet og følge opp resultat av målingene. Norges idrettshøgskole ser det som vesentlig at det kommer utfyllende instruksjoner/retningslinjer fra Utdannings- og forskningsdepartementet her, slik at institusjonene innen universitets- og høyskolesektoren måler og vurderer effektivitet på samme måte, og at dette også sammenfaller med departementets målinger og vurderinger. (Dette omtales i reglementets § 4 og bestemmelsenes kapitler 2.2 - 2.4.) Også for de risiko- og vesentlighetsvurderinger som forutsettes lagt til grunn for systemer og rutiner, etterlyser vi utfyllende retningslinjer med hensyn til hvilke kriterier som skal vurderes og hvordan vurderingene skal dokumenteres.

Da Finansdepartementet gir departementer og underliggende virksomheter en generell overgangsordning på å utarbeide instruksjoner og rutiner på til sammen ett år, vil Norges idrettshøgskole understreke viktigheten av at departementet legger opp til en rask avklaring av sine instruksjoner/retningslinjer, slik at det blir mulig for virksomhetene å

For øvrig har høgskolen merknader til følgende punkter i utkastet til reglement og bestemmelser:

- **Reglementets § 16: Evalueringer**
I denne paragraf kreves at alle virksomheter gjennomfører evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater. I gjeldende regelverks § 3.3 heter det at det er departementet som skal gjennomføre evaluering. Vi mener at det også i det nye regelverket bør spesifiseres hvilket ansvar departementene har for at både departementene selv og de underliggende virksomheter gjennomfører evalueringer ofte nok og på en hensiktsmessig måte.
- **Reglementets § 20: Forsikring av statens risiko**
Selvassurandøransvaret gjelder så vel departementet som små og store virksomheter. Høgskolen ber departementet vurdere om det er mulig å få innarbeidet formuleringer i bestemmelsene

Norges idrettshøgskole
The Norwegian University
of Sport and Physical Education

Postadresse:
P. O. BOK 4014 - Ullevål Stadion
NO-0805 Oslo

Besøksadresse:
Sognsv. 220
www.nih.no

Tel.: (+47) 23 26 20 00
Org.nr.: NO 97526033
postmottak@nih.no

eller i departementets instruksjoner som avklarer hvor langt selvassurandøransvaret går avhengig av institusjonens størrelse og økonomiske handlefrihet.

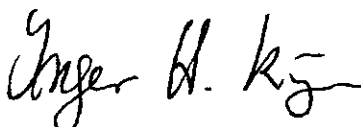
- Bestemmelsenes kapittel 2.5.2.2: Attestasjonskontroll
Norges idrettshøgskole stiller seg skeptisk til at det åpnes for at kun én person (person med budsjett disponeringsmyndighet) trenger å være involvert i transaksjoner som gjelder små beløp. Vi mener at bestemmelsene bør fastholde behovet for en realitetskontroll av en annen person enn den som har benyttet sin budsjett disponeringsmyndighet uansett transaksjonens størrelse.

Ved omtalen av hva som inngår i attestasjonskontrollen (kap. 2.5.2.2 pkt. a-d) bør det være henvisning til bestemmelsenes kapittel 5.3.5, hvor en mer detaljert beskrivelse finnes (pkt. a-e). I nåværende funksjonelle krav til økonomiforvaltningen i staten beskrives de grunnleggende krav til attestasjon kun i kapittel 2, noe som er mer oversiktlig.

- Bestemmelsenes kapittel 3.2 og 3.3: Prinsipper og standarder for budsjettering og regnskapsføring og Regnskapsrapportering
I Finansdepartementets følgebrev til høringsutkastet gjøres det klart at rundskriv R-11/98 om økonomiregverkets rekkevidde overfor statlige virksomheter som har fått unntak fra bruttobudsjetteringsprinsippet, oppheves når nytt regelverk trer i kraft. Slik bestemmelsene i kapittel 3.2 og 3.3 er utformet, synes flere av punktene som omtales i nevnte rundskriv å være mangelfullt dekket. Det er blant annet ikke omtalt hvilken rett nettobudsjetterte virksomheter har til å overføre ubenyttet bevilgning til påfølgende regnskapsår og til å disponere egne inntekter. Norges idrettshøgskole mener at rettigheter og krav til nettobudsjetterte virksomheter bør fremkomme tydeligere i bestemmelsenes kapitler om budsjettering, regnskapsføring og rapportering.

Med vennlig hilsen

Baard Wist
Administrerende direktør

Inger Hægstad Krüger
Plan- og økonomisjef

21. AUG 2003

200305845

17

008

Utdannings- og forskningsdepartementet
Universitets- og høgscoleavdelingen
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref:
200305845

Vår ref:
03/1813

Saksbehandler:
Trond Skjeie

Dato:
26. august 2003

HØRINGSUTTALELSE VEDRØRENDE REVIDERT REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN

Vi viser til deres brev av 27.06.2003 samt Finansdepartementets utkast til revidert regelverk for økonomistyring i staten av 30.05.2003.

Vedlagt følger høringsuttalelse fra Høgskolen i Oslo. Høgskolens styre vil bli orientert om høringsuttalsen og utkast til revidert reglement i september.

Med hilsen

Asulv Frøysnes

Torill Erikson

Høringsuttalelse vedrørende revidert regelverk for økonomistyring i staten

Generelt om reglementet:

Forslaget til nytt økonomiregelverk synes betydelig forenklet og mindre detaljert enn gjeldende regelverk. Dette gir etter vår oppfatning bedre oversikt og stoffet er lettere å sette seg inn. Det bør være tilstrekkelig - slik det forutsettes - at utdypninger mv kommer i veiledninger, interne instruksjoner mv.

Punkt 2.4

I punkt 2.4 i Bestemmelsene slås det fast at alle virksomheter skal etablere intern kontroll som inkluderer ikke bare økonomikontroll men også mål- og resultatoppnåelse. I forbindelse med strategiplaner jf punkt 2.3 er det behov for å ha mål- og styringsverktøy som kan bekrefte og/eller avkrefte at virksomheten er på "rett vei" mht valgte strategier/mål. Et slikt verktøy vil da også kunne benyttes i forbindelse med evalueringer jf punkt 2.6.

Punkt 2.5

Bestemmelsene punkt 2.5.2.1 har regler om budsjett disponeringsmyndighet og attestasjon. Det sies noe om hvem som f. eks har budsjett disponeringsmyndighet og delegering av denne. Det er ikke nevnt noe om inndragning og/eller bortfall. Det sies heller ikke noe om hvordan budsjett disponeringsmyndighet dokumenteres/bekreftes. Det er kanskje tilstrekkelig at dette inntas i intern instruksjonen.

Punkt 2.5.2.2 omhandler attestasjonskontroll. Under punktets bokstav d) bør koststed tas med. I siste avsnitt sies at den som har budsjett disponeringsmyndighet også kan utføre attestasjonskontrollen dersom transaksjonen gjelder små beløp. Hva som er små beløp avhenger av virksomhetens størrelse. Det er hensiktsmessig med en slik bestemmelse, men det burde vært gitt noen antydninger om hva som er små beløp.

Delegeringsrett til budsjett disponeringsmyndighet innehas av virksomhetslederen (les: Høgskoledirektør). Denne myndigheten kan delegeres til ledere på lavere nivå når dette er hensiktsmessig. Således vil det være naturlig at myndigheten innehas av de med attestasjonsrett. Men samtidig er det slik hos oss at flere enn ledere har attestasjonsrett – en opprydding i attestasjonsretten vil derfor være nødvendig.

Anvisningsbegrepet erstattes av "attestasjonskontroll"/attestasjon. I motsetning til tidligere skal attestasjonen normalt ikke utføres av den som har benyttet sin budsjett disponeringsmyndighet. (Etter attestasjonskontroll skal fakturaen rett til bokføring.) Dette vil i praksis innebære økt bruk av parafering til å bekrefte levering etc. Regelverket sier ingenting om hvem som skal kontrollere mottak etc. For å unngå en svekkelse av fakturakontrollen anbefales det en presisering av reglene på dette området. På den annen side vil det bidra til raskere fakturaflyt, og en forenkling av oppgavene.

I Bestemmelsene punkt 2.5.2.3 legges det mer ansvar på dem som bokfører. Dette mener vi er positivt.

Kapittel 3 omhandler felles standarder og systemer. Det er absolutt påkrevet og behov for å ha integrerte regnskap-, budsjett- og lønns- og personalsystemer.

Punkt 3.4

I punkt 3.4.3.5 er det fastsatt regler for bruk av håndkasse, betalingskort og sjekk. Det bør presiseres at det som hovedregel ikke skal være håndkasser ved virksomhetene. Dette var et pålegg som ble lagt på virksomhetene noen år tilbake. Dersom dette ikke presiseres i det nye reglementet, kan det tolkes som at det er akseptert å opprette håndkasser likevel.

Punkt 3.5

I punkt 3.5.1 er det fastsatt regler for registrering av eiendeler. I Normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger... § 5 sies det " Ved kassasjon av materiell som er ført i materialregnskap eller registrert på annen måte skal det føres en kassasjonsprotokoll eller utferdige et annet kassasjonsdokument".

Det bør tas med en henvisning til disse bestemmelsene i punkt 3.5.1.

Punkt 4.2

Bestemmelsene i punkt 4.2 angående grunnleggende forutsetninger for bokføring, dokumentasjon og oppbevaring synes noe tungt formulert og nødvendig omfattende.

Punkt 4.3

I punkt 4.3.1 sies at et økonomisystem omfatter a) regnskapssystem, med hovedbok og reskontro og b) lønnsystem og c) hjelpesystem. Det bør også omfatte budsjettssystem som bl.a. er hensiktsmessig å ha i forbindelse med rapportering og oppfølging.

Punkt 4.4

I punkt 4.4.8.1 sies det at rapportering til statsregnskapet, årsrapport og saldoliste oppbevares i 25-30 år, og deretter avleveres til arkivverket. Dette er nødvendig.

Mht oppbevaring sies det i punkt 4.4.8.3 bokstav b) og c) at pakksedler skal oppvares i 3 ½ år. Faktura, bestilling, ordrebekreftelse jf punkt 4.4.8.2 bokstav g) skal oppbevares i 10 år. Det vil vel være hensiktsmessig at all dokumentasjon inkl pakksedler samles. Oppbevaringstid på 10 år for regnskapsmateriell er ikke nødvendig. Ut fra våre erfaringer med behovet for å gå tilbake til eldre regnskapsmateriale mener vi oppbevaringstiden i punkt 4.4.8.2 burde settes til 6 år.

Punkt 5.3

I punkt 5.3 er det bestemmelser ang. anskaffelser. I punkt 5.3.2 er det vist til annet regel- og avtaleverk på området. Her er det vist til lov om anskaffelser med forskrifter. Det anbefales også inntatt henvisning til normalinstruks for utrangering og kassasjon av materiell og bygninger samt for avhending av materiell som tilhører staten.

Det er nytt at bestillingsretten skal følge budsjetttdisponeringsmyndigheten. Dette innebærer at hver enkelt bestilling må bekreftes av en med budsjetttdisponeringsmyndigheten. Ved HiO har vi allerede en "ordning" der bestillingsretten følger attestasjonsretten, og således vil ikke dette innebære noen endring for oss. Regelverket legger opp til et sterkere ansvarsforhold ved

bestillinger. Det kan synes som om man ser linken mellom at økonomisk forsvarlighet ved innkjøpet sterkere knyttes til behovet når den med budsjett disponeringsmyndighet skal godkjenne hver enkelt bestilling. Dette vil gjøre den økonomiske oppfølgingen lettere, og sikrer at den med budsjett disponeringsmyndighet har kontroll. Dette er positivt. På den annen side vil det gjøre oppfølgingen mer byråkratisk.

I punkt 5.3.5 a) synes det noe uklart hvordan man sikrer at bestilling og ordrebekreftelse er bekreftet av en person med budsjett disponeringsmyndighet.

Punkt 5.3.6 bør kalles "Bokføring og kontroll av faktura". Under oppramsingen av informasjon som faktura skal bokføres med bør det også tas med kontering (konto, koststed osv.)

Punkt 6.6

I forbindelse med punkt 6.6 Forvaltning av tilskuddsordninger er det gjort endringer som forenkler virksomhetenes rapportering og oppfølging. Dette gjelder bl.a. at krav om revisorattestasjon som det er stilt krav om ved enkelte tilskuddsordninger er bortfalt. Små bidrag kan gis uten utførlige kontrolltiltak. Videre er det presisert at rapporteringskrav må sees i sammenheng med nytten mottaker har av tilskuddet.

Til slutt bemerkes at det ikke er nevnt noe om erstatninger i regelverket.

I skriv fra UFD av 26.januar 1998 og 5.februar 1999 om delegasjon av avgjørelsesmyndighet i mindre erstatningssaker sies at institusjonene er delegert myndighet til selv å fatte avgjørelse i saker med beløp opp til kr 50 000.

I veileder i statlig budsjettarbeid (2000) vises til at regler om behandling av erstatningsansvar for staten på grunnlag av alminnelige erstatningsregler administreres av Justisdepartementet. Alle saker som medførte utbetaling over et visst beløp (kr 250 000) eller dersom saken var av prinsipiell betydning skulle den forelegges Justisdepartementet. Disse reglene er nå opphevet jf rundskriv G-25/02 av 23.12.02 fra Justis- og Politidepartementet. Det er nå opp til hvert enkelt departement å samtykke til erstatningsutbetalinger. Tilsvarende gjelder frafall av foreldsesinnsigelser.

Det synes behov for en presisering/oppsummering av reglene på dette området.

For øvrig har Høgskolen i Oslo ingen merknader.

HØGSKOLEN I AGDER
Økonomiseksjonen

UFD
Universitets- og høyskoleavdelingen
Postboks 8119, Dep
0032 Oslo

Sentraladministrasjonen
Gimlemoen 25 A, Serviceboks 422
4604 KRISTIANSAND
Telefon: 38 14 10 00
Telefaks: 38 14 10 01
Direkte innvalg: 38 14 11 13
Org.nr.: 970 546 200 MVA

Deres ref.: 200305845

Vår ref.: 03/592
008

Dato: 1. september 2003

REVIDERT REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN - HØRINGSUTTALELSE

Høgskolens høringsuttalelse er basert på

- Finansdepartementets høringsbrev, og utkastene til
- *reglement for økonomistyring i staten*, og
- *bestemmelser om statlig økonomistyring*

Som følge av at *reglementet og bestemmelsene* er lagt på et overordnet nivå og i hovedtrekk er knyttet opp mot "skal"-krav, er det å forvente at en del forhold først kommer klart fram når departementet får utarbeidet og skal fastsette de tilhørende instruksene. Nedenstående høringsuttalelse må leses i lys av dette.

1. Utkast til reglement for økonomistyring i staten

Ad § 3 Fastsettelse av utfyllende regler og adgang til å gjøre unntak

Som en generell overgangsordning får departementet og institusjonene til sammen ett år på å utarbeide tilhørende instruks. Instruks på departementsnivå legger sterke føringer på innholdet av instruksene på institusjonsnivå. Høgskolen påpeker derfor at det er viktig at departementets arbeid med instruks skjer i nært samarbeid med institusjonene, og at departementet legger opp til en rask avklaring av sine instruks overfor institusjonene slik at det blir mulig for institusjonene å overholde fristen.

Ad § 20 Forsikring av statens risiko

Selvassurandøransvaret gjelder så vel departementet som små og store institusjoner. Høgskolen kjenner ikke til bestemmelser eller etablert praksis som gir retningslinjer i forhold til omfanget av selvassurandøransvaret. Høgskolen ber departementet vurdere om det er mulig å få innarbeidet i *bestemmelsene* eller i departementets instruks formuleringer som avklarer hvor langt selvassurandøransvaret gå sett i forhold til institusjonens størrelse og økonomisk handlefrihet.

2. Utkast til bestemmelser om statlig økonomistyring

Ad pkt 2.3.1 Planlegging

Punktet legger vekt på viktigheten av at det etableres stabile styringsparametere. Høgskolen støtter dette synet fullt ut. Interne forhold er viktige føringer for hva som er relevante styringsparametere. Eksterne forhold som bl.a. finansieringssystemet for UH-sektoren er imidlertid også av stor betydning for hvilke styringsparametere som velges. Høgskolen påpeker derfor at stabile rammebetingelser og et stabilt finansieringssystem mhp hvilke komponenter og data dette bygger på, inkludert vektleggelsen av disse, er av avgjørende betydning for at høgskolen skal kunne basere sine strategi, styring og evaluering på stabile parametere.

Ad pkt 2.3.2 Gjennomføring og oppfølging

Det vil være en nøye sammenheng mellom styringsparametere og data som danner grunnlag for statistikk, resultatinformasjon, effektiv drift m.m. Det er positivt at institusjonene her får et selvstendig ansvar for å finne fram til relevante data. Høgskolen påpeker likevel viktigheten av at departementets instruks er tilstrekkelig klare og bindende i forhold til de data som må framskaffes for eksempelvis å måle og definere "effektivitet" og for å kunne foreta sammenligninger mellom institusjoner i sektoren.

Ad pkt 2.5.2 Transaksjonskontroll av utgifter

Punktet er utformet med tanke på å møte framtidig utstrakt bruk av e-handel. Høgskolen ber om at departementets retningslinjer utformes slik at de åpner for å opprettholde og etablere effektive rutiner for sin transaksjonskontroll og sine innkjøp også i en overgangsperiode der e-handel er i en utbyggingsfase. Hvilke muligheter departementets retningslinjer åpner for i forhold til delegering og utøvelse av budsjettmyndigheten blir viktig i forhold til å sikre effektive rutiner. Høgskolen har full forståelse for intensjonen og behovet for at budsjettmyndigheten bør utøves i forkant og i startfasen av en anskaffelse for å sikre best mulig budsjettkontroll. Enkelte anskaffelser vil imidlertid fortsatt være av en slik karakter at det i realiteten blir vanskelig å være like i forkant som det legges opp til i *reglementet og bestemmelsene*. Jfr pkt 5.3 med underpunkter.

I høringsbrevets pkt 6.2.3.2 heter det at "attestasjonskontrollen skal utføres av annen person enn den som har utøvet sin budsjettmyndighet", mens det i *bestemmelsenes* pkt 2.5.2.2 – Attestasjonskontroll heter at "ved transaksjoner som gjelder små beløp, kan vedkommende med budsjettmyndighet også utføre attestasjonskontrollen". Høgskolen ser det som uheldig dersom det blir anledning for én og samme person å utøve både budsjettmyndighet og attestasjonskontroll selv om det i retningslinjer blir angitt beløpsgrenser.

Ad pkt 3.2 og 3.3 Felles prinsipper og standarder for budsjettering og regnskapsføring og Regnskapsrapportering

I høringsbrevets innledning framgår det at rundskriv R-11/98 skal oppheves. I punktene 3.2 og 3.3 i forslaget til *bestemmelser* er forholdene omkring nettobudsjetterte institusjoner gitt liten omtale. Høgskolen kan forstå dette ut fra at *bestemmelsene* skal være tilpasset bl.a. både netto- og bruttobudsjetterte institusjoner. Høgskolen påpeker imidlertid viktigheten av at det blir gitt nærmere regler for nettobudsjetterte institusjoner enten i *bestemmelsene* eller i departementets retningslinjer.

Ad pkt 3.4.3.5 Bruk av håndkasse, betalingskort og sjekk

Høgskolen har per i dag etablert flere betalingskort som benyttes av ulike deler av virksomheten i tilknytning til deres bestillingsvirksomhet. Behovet for å benytte slike kort har vært og er økende. Kortene er etablerte i hht *bestemmelsene*. Som følge av den tiltagende bruken av betalingskortene, også i tilknytning til Internett, er det en fordel dersom Finansdepartementet så snart som mulig får fastsatt sin bestemmelser for hvordan betalingskortene kan benyttes.

Ad pkt 4.4.5 Dokumentasjon av balansen (avstemming)

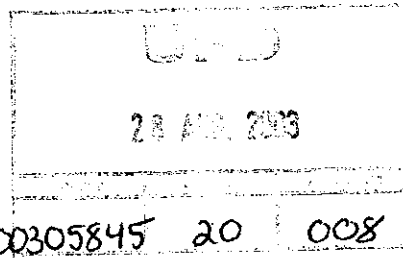
Høgskolen legger til grunn at punktet ikke innebære at departementet i sine instruksjoner legger opp til at høgskolen skal foreta regnskapsmessige avslutninger hver måned på samme måte som det per i dag gjøres hvert tertial.

Eventuelle spørsmål vedr denne høringsuttalelsen kan rettes til Gunnar Nordlie, tlf 38 14 11 13 eller til Gunnar.Nordlie@hia.no.

Vennlig hilsen

Tor A. Agedal
Høgskoledirektør

Gunnar Nordlie
fung. øk.dir.

Det kongelige utdannings- og forskningsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

HØGSKOLEN
I STAVANGER

FELLES-
ADMINISTRASJONEN

Deres ref.: 200305845

Vår ref.: 03/2083/2. IØ/ac

Dato: 27.08.03

REVIDERT REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN - HØRINGSUTTALELSE

Vi viser til brev av 27.06.03 og har følgende merknader til utkast til revidert regelverk for økonomistyring i staten.

Høgskolen stiller seg positiv til forenklingen av regelverket for bedre å ivareta kvalitet og sikkerhet i regnskapsføringen og økonomistyringen. Imidlertid burde reglene om oppdragsvirksomhet knyttet til statlig virksomhet vært lagt inn i økonomiregelverket. Høgskolen får nettobevilgning under post 50 og kan dermed også disponere eksterne inntekter fullt ut til virksomhetens formål.

I forhold til gjeldende regelverk ser vi at det fokuseres på ledelsens holdning til resultatoppfølging og kontroll, identifisering av risikofaktorer som kan medvirke til at virksomhetens mål ikke nås og forebyggende tiltak. Utkast åpner på flere områder for større grad av desentralisering, i tillegg til at regelverket stiller mer overordnede krav til styring og oppfølging.

Det er derfor naturlig at tidligere "intern økonomikontroll" erstattes med intern kontroll med fokus på måloppnåelse. Vi er enig at en intern kontroll vil medføre at informasjon om regnskap og resultater blir mer pålitelig og nøyaktig. Forutsetningen vil imidlertid være at det må settes inn ressurser og kompetanse for å utvikle gode styringssystemer og metoder som for eksempel balansert målstyring og lignende.

I utkastet til bestemmelsene legges det vekt på å gi muligheter for større grad av virksomhetstilpasning av planlegging, gjennomføring og oppfølging. Vi er positive til at det i større grad legges opp til at styringsprosessen kan skje ut fra virksomhetens eget behov etter en vurdering av risiko og vesentlighet. Imidlertid vil vi påpeke at forutsetningen må være forutsigbarhet knyttet til de årlige bevilgninger og rammebetingelsene innen vår sektor.

Vi ser det som naturlig utvikling innen økonomireglerverket at det åpnes for at statlige virksomheter kan overlate oppgaver til andre i eller utenfor staten som for eksempel at andre private tjenesteytere kan levere integrerte lønns- og økonomitjenester.

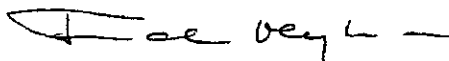
Obligatoriske rapporter fører i dag til mye lagring av informasjon på papir. Det er derfor positivt at regelverket nå åpner for at rapportene kan lagres i et annet medium når IT-sikkerheten er tilfredsstillende. Det samme gjelder også åpning for andre e-prosesser som for eksempel elektronisk fakturabehandling.

Ellers under punktet om bokføring, avstemming og oppbevaring mener vi at underpunktet 4.4.6 Retting av bokførte opplysninger inngår i underpunkt 4.4.7 Retting av registrerte opplysninger og bør derfor utgå.

I punkt 3.5.5 Forvaltning av midler for private og internasjonale organisasjoner stilles det krav at slike midler skal inngå på virksomhetens oppgjørskonto i Norges Bank. Her kan det imidlertid være et krav fra oppdragsgiver at det må inn på egen konto. Høgskolen har prosjekter knyttet mot EU som krever at midlene til slike prosjekter plasseres på egen konto. Det bør derfor nevnes unntakstilfeller på dette punktet.

I punkt 5.2.4 som gjelder behandling av lønn og oppgavepliktige ytelser skal det produseres et lønnsberegningsforslag før endelig lønnbekreftelse kan skje, m.a.o. forhåndsvisning av lønnsforslaget. Høgskolen benytter seg i dag av skattefuten i Rogaland som lønningsfører og SLP som de benytter, har ikke denne funksjonaliteten. Det bør derfor være en overgangsordning slik at et nytt system kan bli anskaffet.

Med vennlig hilsen,

fw Inger Østensjø
Høgskoledirektør

Arnljot Corneliussen
Økonomidirektør

Saksbehandler: Seniorkonsulent Tom Klemetzen
Telefon: 51 83 30 07

Høgskolen i Østfold

27.08.2003
200305845-15 608
Fellesadministrasjon
Os Allé 9
1757 Halden
Tlf.: 69 21 50 00 Fax: 69 21 50 02

Utdannings- og forskningsdepartementet
Postboks 8119 Dep.
0032 Oslo

Deres ref.: 200305845

Vår ref.: 03/719 008 WT/ASK

Halden 20.08.2003

REVIDERT REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN – HØRING

Det vises til brev fra departementet av 27.06.2003 vedrørende utkast til revidert regelverk for økonomistyring i staten med høringsfrist 27.08.2003.

Høgskolen i Østfold ønsker å komme med følgende merknader:

Høgskolen stiller seg svært positiv til det arbeid som er lagt ned i forhold til forenkling av økonomiregelverket, og ser på det som en nødvendig følge av endrede krav og forutsetninger for statlige institusjoners økonomiforvaltning. Det oppleves også som positivt at det legges vekt på egenart, risiko og vesentlighet.

Det nye regelverkets struktur med tre nivåer: reglement, bestemmelser og veiledninger gir grunnlag for god oversikt, men særlig forholdet mellom hva som bør stå i bestemmelsene og hva som kan tas inn i veiledninger bør gjennomgås på nytt. I en del tilfeller framstår bestemmelsene som svært detaljerte – nærmest rutinebeskrivelser. Det er for eksempel et paradoks at man åpner for mer fleksible løsninger tilpasset egenart, risiko og vesentlighet, men samtidig opprettholder en detaljert bestemmelse om størrelsen på håndkasser. Også avsnittene 4.4.3, 5.2.4 og 5.3.5 synes unødvendig detaljerte. Disse avsnittene inneholder detaljerte beskrivelser av rutiner/prosedyrer som heller hører hjemme i instruksjer/interne rutinebeskrivelser og der anbefalinger kan tas inn i veiledninger. Regelverket må ikke bli så detaljert at det hindrer en effektiv utførelse av oppgavene knyttet til virksomhetens omfang og egenart.

I henhold til regelverkets §3 2.ledd skal departementene fastsette instruksjer for underliggende virksomheter. I høringsbrevet fra Finansdepartementet er det gitt en frist på ett år til dette, jfr. pkt. 2 Overgangsordninger. Det er av vesentlig betydning for underliggende virksomheters videre arbeid med interne instruksjer, retningslinjer og rutiner at disse instruksene foreligger så raskt som mulig, og vi vil derfor henstille til departementet om å gi arbeidet med slike instruksjer høy prioritet.

Selve reglementet er greit og oversiktlig, og høgskolen har ingen særskilte merknader.

Når det gjelder bestemmelsene, vil vi bemerke følgende:

Pkt. 1.5 Oppfølging av virksomheten oppleves noe forvirrende når det gjelder en del begreper:

- I pkt. 1.5.1, 1.5.3 og 2.6 heter det: *Resultater kan uttrykkes gjennom innsatsfaktorer, aktiviteter, produkter og tjenester samt effekter i forhold til brukere og samfunn*” Det er noe uklart for oss hvordan et resultat kan uttrykkes gjennom en innsatsfaktor. Vi oppfatter innsatsfaktorer som virkemidler til å nå resultater og kan ikke se hvordan det samtidig kan være selve resultatet.
- Rapportering av måloppnåelse/resultater i henhold til pkt. 1.5.1 bør etter vår oppfatning inneholde/ta utgangspunkt i evaluering av virksomheten. Det vil si at det i forkant av rapporteringen skjer en grad av evaluering. Når begrepet evaluering står omtalt i et eget punkt til slutt (1.5.3, også 2.6), kan det lett oppfattes som om evaluering er en egen prosess løstrevet fra rapporteringen. Innledningsvis heter det ”*Departementet/virksomheten skal sørge for at det gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater*”. Dette skal også skje som en integrert del av rapporteringen, jfr. pkt 1.5.1 ”*fokus på måloppnåelse og resultater*”. Vi oppfatter pkt 1.5.3/2.6 slik at det som et tillegg til den ordinære rapporteringen også skal gjennomføres supplerende evalueringer på utvalgte områder. Dersom dette er korrekt oppfattet, er det i og for seg greit nok, men det bør understrekes at evaluering også en integrert del av den løpende rapporteringen, om enn da i en mer ”overfladisk” form.
- I pkt. 1.5.1 brukes både begrepet *Årsrapport* og *Årsmelding*, og de framstår som to separate dokumenter. Det kan ikke være intensjonen at virksomhetene skal lage flere dokumenter som omhandler det samme. Behovene for årsrapportering MÅ integreres i en enhetlig struktur og prosess som tilfredsstillende både kravene til overordnet nivå og de interne behovene. Vi viser i den forbindelse til bestemmelsene om årsrapport for nettobudsjettere institusjoner, jfr. brev fra UFD av 17.12.2002. Vi oppfatter nest siste avsnitt i pkt. 1.5.1 som det som i dag ivaretas av del 3 i Budsjettdokumentet, mens siste avsnitt er den enkelte institusjons årsrapport. Vi ber departementet klargjøre forholdet til kravene i forbindelse med regnskapsavleggelsen og samordner krav om rapportering på årsbasis slik at virksomheten selv kan bruke samme struktur, men supplere med mer detaljert informasjon til egne styringsinstanser. Dette vil innebære en effektivisering av arbeidet med denne omfattende rapporteringen.

Det er positivt at man har fjernet begreper knyttet til planformer slik at virksomheten selv kan bestemme hvilke planformer som oppleves som mest hensiktsmessig i et langsiktig og kortsiktig perspektiv.

I lys av innføringen av et kvalitetssystem for universitets- og høyskolesektoren er det viktig at regleverket har lagt til grunn intern kontroll-begrepet framfor intern økonomikontroll som i gjeldende regleverk. Det er på denne bakgrunn viktig at også økonomifeltet fanges opp av og integreres i et helhetlig kvalitetssystem

Når det gjelder pkt. 2.6, viser vi til kommentarene ovenfor.

Gjennom overgangen til nettobudsjettering og unntak fra kontantprinsippet, er begrepet *utgift* nå erstattet av kostnader i regnskapssammenheng. Vi ber om en klargjøring av bestemmelsenes bruk av *utgift* vs. *kostnad*, jfr. blant annet pkt. 3.2.1.

Pkt. 3.4.3.5 slår fast: *Virksomheten kan opprette en fast håndkasse med en samlet kassebeholdning begrenset til 2 000 kroner. Kassebeholdningen kan utvides utover avtalt beløp etter skriftlig*

godkjenning av overordnet departement. For det første synes det å bryte med prinsippet om egenart, risiko og vesentlighet at man går inn og gjennom bestemmelsene fastsetter en maksimumsgrense for håndkasser. For det andre er formuleringen slik at det er behov for en avklaring: Høgskolen har i dag 10 håndkasser med en samlet kassebeholdning for virksomheten på kr 9 500. Betyr den nye bestemmelsen at vi kun kan ha én håndkasse med til sammen kr 2 000? Bestemmelsen bør gjøres mer åpen og overlate til departementene å fastsette detaljerte regler i sine instruksjer.

Når det gjelder oppbevaring av regnskapsmateriale, synes en del av kravene å påføre virksomhetene unødig merarbeid. Særlig stiller vi spørsmålsteget ved kravet om lagring av ordrebekreftelser og pakksedler. Dette kravet vil uansett ikke kunne følges opp fullt ut i det ikke alle leverandører praktiserer en ordning med pakksedler og ordrebekreftelser.

Når det gjelder pkt. 5.4.4 Ettergivelse av krav, virker det som om all ettergivelse skal forelegges minimum Finansdepartementet dersom det ikke er gitt hjemmel i lov eller plenarvedtak. Dette er en innstramming i forhold til någjeldende FK 7.7 hvor institusjonene selv kan avskrive bagatellmessige uerholdelige krav. Vi mener denne bestemmelsen bør opprettholdes.

Høgskolen ser fram til det nye regelverket og vil arbeide for å tilpasse egne rutiner og bestemmelser til dette fra 01.01.2004.

Med vennlig hilsen

Wiktor Tvette
Høgskoledirektør

Asmund Skåren
Økonomidirektør

REVIDERT REGELVERK FOR ØKONOMISTYRING I STATEN - HØRINGSUTTALELSE

Vi har merknader til følgende punkter i høringsnotatet.

Ad § 20 Forsikring av statens risiko

Staten står som selvassurandør, dersom ikke annet er bestemt av Finansdepartementet. Høgskolen ser det som en fordel om det lar seg gjøre å definere begrepet og avklare begrepets innhold nærmere i *bestemmelsene* eller i departementets instruksjer.

1. Utkast til bestemmelser om statlig økonomistyring

Ad pkt 2.3.1 Planlegging

Punktet legger vekt på viktigheten av at det etableres stabile styringsparametere. Høgskolen støtter dette synet fullt ut.

Ad pkt 2.5.2 Transaksjonskontroll av utgifter

Punktet er utformet med tanke på å møte framtidig utstrakt bruk av e-handel. Høgskolen ber om at departementets retningslinjer utformes slik at de åpner for å opprettholde og etablere effektive rutiner for sin transaksjonskontroll og sine innkjøp også i en overgangsperiode der e-handel er i en utbyggingsfase. Hvilke muligheter departementets retningslinjer åpner for i forhold til delegering og utøvelse av budsjettdisponeringsmyndigheten blir viktig i forhold til å sikre effektive rutiner. Høgskolen har full forståelse for intensjonen og behovet for at budsjettdisponeringsmyndigheten bør utøves i forkant og i startfasen av en anskaffelse for å sikre best mulig budsjettkontroll. Enkelte anskaffelser vil imidlertid fortsatt være av en slik karakter at det i realiteten blir vanskelig å være like i forkant som det legges opp til i *reglementet* og *bestemmelsene*. Jfr pkt 5.3 med underpunkter.

I høringsbrevets pkt 6.2.3.2 heter det at "attestasjonskontrollen skal utføres av annen person enn den som har utøvet sin budsjettdisponeringsmyndighet", mens det i *bestemmelsenes* pkt 2.5.2.2 – Attestasjonskontroll heter at "ved transaksjoner som gjelder små beløp, kan vedkommende med budsjettdisponeringsmyndighet også utføre attestasjonskontrollen". Høgskolen ser det som uheldig dersom det blir anledning for én og samme person å utøve både budsjettdisponeringsmyndighet og attestasjonskontroll selv om det i retningslinjer blir angitt beløpsgrenser.

For øvrig avgir HiST ingen merknader.

Asbjørn Svarva
rådgiver

Dokument1